

Altres disposicions

Decret 392/2025, del 29-10-2025, d'ordenament del nivell de l'ensenyament obligatori del sistema educatiu andorrà.

Exposició de motius

L'article 1 de la Llei qualificada d'educació, del 3 de setembre de 1993, disposa que tothom té dret a rebre una educació bàsica que li permeti desenvolupar la personalitat pròpia, formar-se com a ciutadà i participar en el desenvolupament del país. L'article 4 de la mateixa norma estableix que l'educació bàsica és obligatòria i gratuïta per a tots els ciutadans.

La Llei 17/2018, del 26 de juliol, d'ordenament del sistema educatiu andorrà, que substitueix la regulació de 1994, defineix en el capítol tercer els nivells educatius de primera i segona ensenyança, n'especifica les capacitats que s'han de desenvolupar, determina l'estructura i l'organització de l'ensenyament obligatori i les àrees d'aprenentatge, els principis metodològics, l'avaluació i la titulació requerida als docents que hi intervenen.

Amb la implementació del Pla estratègic de renovació i millora del sistema educatiu andorrà, que va comportar l'establiment de nous enfocaments pedagògics, programes i estructura organitzativa, es va publicar el Decret d'ordenament de l'educació bàsica del sistema educatiu andorrà, del 25 de febrer del 2015. Aquest Decret constituïa la base normativa necessària per implantar els continguts del Pla estratègic amb seguretat jurídica i eficiència, en la mesura que justificava, delimitava i fonamentava l'actuació pedagògica dels cicles que el posen en pràctica. Posteriorment, es va publicar el Decret 341/2023, del 5-7-2023, d'ordenament del nivell de l'ensenyament obligatori del sistema educatiu andorrà, per modificar determinats aspectes relacionats amb modalitats d'escolarització, còmputos horaris al tercer cicle de primera ensenyança i atenció a la diversitat.

Aquest Decret té com a finalitat actualitzar els aspectes relacionats amb l'avaluació i la certificació en finalitzar l'ensenyament obligatori, així com per als candidats lliures. Aquests canvis comporten que amb l'entrada en vigor d'aquesta nova regulació quedi derogat el Decret 341/2023, del 5-7-2023, d'ordenament del nivell de l'ensenyament obligatori del sistema educatiu.

El Decret d'ordenament de l'ensenyament obligatori del sistema educatiu andorrà compta amb 78 articles organitzats en vuit capítols, una disposició derogatòria, una disposició transitòria i una disposició final.

El primer capítol d'aquest Decret estableix les disposicions generals de l'ensenyament obligatori i que constitueixen els referents del sistema educatiu andorrà.

El capítol segon fa referència a l'estructura de l'ensenyament obligatori i defineix, per a cada nivell educatiu, la durada, els plans d'estudi i el temps escolar.

El capítol tercer fa referència als programes incidint en els elements que configuren el marc curricular.

El capítol quart tracta del projecte curricular de centre i el mapa d'unitats, i defineix el concepte d'unitats de programacions i l'equip educatiu, elements indispensables per planificar el procés d'ensenyament i aprenentatge.

El capítol cinquè estableix el marc per atendre la diversitat en el nivell de l'ensenyament obligatori.

El capítol sisè introdueix els condicionants lligats a l'avaluació dels alumnes i el seu nivell de desenvolupament de competències al llarg del nivell educatiu.

El capítol setè regula la prova oficial de graduat en segona ensenyança per a candidats lliures.

El capítol vuitè defineix els aspectes lligats a la certificació i l'obtenció del títol.

Finalment, els annexos 1 a 5 precisen el perfil de l'alumne a l'acabament de la segona ensenyança, el formulari de sol·licitud d'exempció curricular, la taula de conversió de les notes numèriques al sistema de qualificació regulat en aquest Decret i la taula de traducció numèrica de les qualificacions obtingudes pels alumnes escolaritzats abans de la implementació dels programes educatius per competències.

El Govern, en la sessió del 29 d'octubre del 2025, a proposta del ministre de Relacions Institucionals, Educació i Universitats, aprova aquest Decret amb el contingut següent:

Capítol primer. Disposicions generals

Article 1. *Objecte*

L'objecte d'aquest Decret, d'acord amb el que estableix la Llei 17/2018, del 26 de juliol, d'ordenament del sistema educatiu andorrà, és definir els principis generals, l'estructura, el marc curricular, la planificació del procés d'ensenyament i d'aprenentatge, i el sistema d'avaluació dels nivells de l'ensenyament obligatori del sistema educatiu andorrà, que comprèn l'Escola Andorrana i tot centre públic o privat adscrit a aquest sistema que imparteixi algun nivell de l'ensenyament obligatori.

Article 2. *Principis de l'actuació educativa*

L'actuació educativa dels nivells de l'ensenyament obligatori es basa en els principis d'equitat, el respecte dels drets humans i els valors i la cultura de ciutadania democràtica, la igualtat de gènere, l'educació inclusiva i l'educació en la diversitat, el plurilingüisme, la interculturalitat, el desenvolupament sostenible i, en general, els drets i els principis proclamats per la Convenció sobre els drets de l'infant, aprovada per l'Assemblea General de les Nacions Unides el 20 de novembre de 1989, en vigor al Principat d'Andorra des del primer de febrer de 1996.

Article 3. *Principis d'una educació per a una ciutadania i una cultura democràtiques*

Una educació per a una ciutadania i una cultura democràtiques s'orienta a proposar contextos d'aprenentatge, autèntics i vivencials, per viure experiències reals de democràcia en les quals l'alumnat pugui exercir, de manera responsable, els drets, els deures i les llibertats fonamentals establerts a la Constitució i a la legislació andorranes, i pugui participar-hi activament.

Una educació per a una ciutadania i una cultura democràtiques es fonamenta en els principis de pluralisme, diàleg, participació, cooperació i convivència:

1. El principi de pluralisme consisteix en el respecte per adoptar visions i perspectives diverses sobre la vida i el món, i per formar-se un judici propi.
2. El principi de diàleg s'orienta a la construcció d'una entesa pacífica entre les persones a partir de l'ús d'un llenguatge assertiu, la gestió i la resolució dels conflictes i la implicació en la cerca de consensos entre els membres d'un grup o d'una comunitat.
3. El principi de participació de totes les persones per estar informades, expressar-se amb judici propi i ser escoltades, deliberar i participar en la presa de decisions sobre les qüestions que afecten el propi aprenentatge, la vida en comú i la millora de les condicions de vida.
4. El principi de cooperació entre les persones per aprendre conjuntament, per contribuir a l'aprenentatge dels altres i del propi, per dur a terme projectes i empreses comunes.
5. El principi de convivència harmònica i pacífica entre els membres de la comunitat educativa amb una perspectiva d'inclusió, de respecte i de cohesió social.

Article 4. *Principis d'una educació inclusiva*

1. L'educació inclusiva valora i accepta la diversitat humana a través de l'educació com un element enriquidor.

2. L'educació inclusiva vetlla pel ple desenvolupament de la persona i per respondre a les necessitats educatives de tots els alumnes, organitzant els suports i els ajustaments necessaris per fer-ho efectiu.
3. Cal organitzar i aplicar els suports i els ajustaments raonables mitjançant les mesures concretes necessàries encaminades a fer efectiva una educació inclusiva amb l'objectiu de crear un entorn segur i adaptat que faciliti el desenvolupament integral de l'alumnat i la participació activa en l'aprenentatge. Aquests suports i ajustaments poden ser materials, organitzatius o pedagògics.
4. Una educació inclusiva es basa en els principis d'igualtat i d'equitat.
 - a) El principi d'igualtat s'expressa en la voluntat d'aconseguir una educació de qualitat per a tothom, independentment de les condicions personals, de gènere, d'origen social o de les capacitats de les persones que l'hagin de rebre.
 - b) El principi d'equitat es manifesta a promoure una acció educativa dirigida a un disseny universal de l'aprenentatge que reconeix la diversitat de l'alumnat i crea dissenys flexibles per a tots els estudiants alhora que redueix les barreres, proporciona suports i adaptacions, i manté altes expectatives per a tots.
 - c) El disseny de la pràctica educativa té en compte la diversitat de tots els alumnes, és a dir, la diversitat de nivells de coneixement, d'habilitats, de capacitats, de motivacions i interessos, de forces i febleses i de maneres d'afrontar l'aprenentatge.
 - d) El sistema educatiu andorrà, en tots els nivells educatius, acull els alumnes susceptibles de trobar barreres a l'aprenentatge i a la participació i identifica les seves necessitats per tal de planificar la resposta educativa.

Article 5. *Principis d'una educació plurilingüe i intercultural*

Una educació plurilingüe i intercultural pretén desenvolupar l'alumnat com un actor social que és capaç de participar i d'adaptar-se als contextos comunicatius, diversos i globalitzats. Una educació plurilingüe i intercultural entén la diversitat social i cultural de l'alumnat com un element enriquidor a través de l'educació. Una educació plurilingüe i intercultural es basa en els principis de diversitat lingüística i cultural i d'obertura a una cultura universal.

- a) El principi de diversitat lingüística i cultural permet reflexionar críticament, respectar i valorar la diversitat de llengües i de cultures, amb les quals es facilita una comprensió crítica d'un mateix i dels altres, i fomentar la intercomprensió entre persones.
- b) El principi d'obertura a una cultura universal s'orienta a comprendre i a interactuar amb les diverses formes d'alteritat (lingüística i cultural). L'escola desenvolupa en els alumnes una mentalitat oberta, de respecte i de curiositat envers les diverses cultures, especialment de les cultures presents a l'escola i a Andorra.

Article 6. *Perfil de l'alumne*

1. El perfil de l'alumne és el conjunt de competències generals que descriuen els coneixements, els valors i les actituds que l'alumne ha d'haver integrat en finalitzar el nivell d'ensenyament obligatori del sistema educatiu andorrà.

Aquestes competències generals, que l'alumne ha de continuar desenvolupant al llarg de la seva vida, responen a un consens social i constitueixen el perfil idoni per afrontar amb èxit els reptes als quals els joves han de fer front una vegada finalitzat l'ensenyament obligatori.

2. El perfil de l'alumne guia i orienta les decisions educatives.
3. Les set competències generals són les següents:
 - a) Competència social i de ciutadania democràtica
 - b) Competència comunicativa plurilingüe
 - c) Competència matemàtica, científica i tecnològica
 - d) Competència digital
 - e) Competència cultural i artística
 - f) Competència d'aprendre a aprendre
 - g) Competència d'autonomia personal i d'emprenedoria
4. El perfil de l'alumne s'inclou en l'annex I.

Article 7. Assistència

1. Al llarg de tot l'ensenyament obligatori, l'assistència a classe de l'alumnat és obligatòria.
2. Els centres educatius regulen en el seu reglament de règim intern les autoritzacions i justificacions d'absència vàlides i no vàlides, el seu control i altres mesures sobre l'absència, així com accions de prevenció i de tractament de l'absentisme escolar.

Article 8. Formats d'escolarització

1. L'escolarització en format presencial consisteix a seguir les activitats d'ensenyament-aprenentatge al centre educatiu.
2. L'escolarització en format no presencial consisteix a seguir les activitats d'ensenyament-aprenentatge sense assistir al centre educatiu.

Capítol segon. Estructura de l'ensenyament obligatori

Article 9. Nivells educatius

L'ensenyament obligatori es compon dels nivells educatius de primera ensenyança i segona ensenyança.

Article 10. Cicles d'aprenentatge

1. El nivell de primera ensenyança s'estructura en tres cicles de dos cursos acadèmics cadascun.
2. El nivell de segona ensenyança s'estructura en dos cicles de dos cursos acadèmics cadascun.

Article 11. Pla d'estudis

1. Les àrees d'aprenentatge organitzen els coneixements escolars des de la perspectiva d'un o més àmbits de coneixement.
2. A la primera ensenyança, els programes s'organitzen a l'entorn de set àrees d'aprenentatge:
 - a) Llengües
 - b) Matemàtiques
 - c) Ciència i tecnologia
 - d) Ciències socials
 - e) Educació visual i plàstica
 - f) Educació musical
 - g) Educació física
3. A la segona ensenyança, els programes s'organitzen a l'entorn de set àrees d'aprenentatge:
 - a) Llengües i literatures
 - b) Matemàtiques
 - c) Ciències socials
 - d) Ciències físiques i de la natura
 - e) Tecnologia
 - f) Educació visual i plàstica
 - g) Educació musical
 - h) Educació física
4. El Govern pot ampliar el nombre d'àrees d'aprenentatge, a iniciativa pròpia o a demanda dels centres educatius adherits al sistema educatiu andorrà.
5. Les llengües vehiculars de l'ensenyament obligatori són: la llengua catalana, la llengua castellana i la llengua francesa. El centre educatiu ha de determinar les llengües de vehiculació de cada assignatura vetllant per una presència equilibrada de cadascuna.
6. El còmput horari de cada àrea d'aprenentatge es determina en els decrets de programa corresponents.

Article 12. *Temps escolar setmanal*

1. Es considera *temps escolar* el temps que han de romandre els alumnes al centre escolar i que inclou l'horari lectiu i el temps dedicat a l'esbarjo.
2. S'entén per *horari lectiu* les hores destinades al desenvolupament dels programes de cada nivell d'ensenyament.
3. El temps escolar setmanal a la primera ensenyança és de 30 hores.
4. El nombre total d'hores diàries a primera ensenyança ha de ser com a màxim de 6 hores i 30 minuts, respectant a més un període mínim d'1 hora i 30 minuts de descans al migdia.
5. El temps escolar setmanal dels dos cicles de segona ensenyança és de 34 hores i 30 minuts.
6. El nombre total d'hores diàries a segona ensenyança ha de ser com a màxim de 7 hores i 30 minuts, respectant a més un període mínim d'1 hora de descans al migdia i una tarda lliure setmanal.
7. La distribució del temps escolar en els espais d'aprenentatge es concreta en el projecte curricular de centre.

Article 13. *Espais d'aprenentatge i còmput horaris*

1. Els espais d'aprenentatge són els entorns pedagògics en què es duen a terme els processos d'ensenyament i d'aprenentatge.
2. Els espais han de ser flexibles i polivalents per adaptar-se a les possibilitats, als interessos i a les necessitats dels alumnes que els utilitzen. Així mateix, cal valorar les possibilitats que ofereix l'entorn del centre escolar com a espai d'aprenentatge.
3. L'organització dels espais escolars, dels torns d'esbarjo i de la distribució horària setmanal de les àrees d'aprenentatge de cada grup classe és responsabilitat del cap d'estudis del centre.

Article 14. *Tutoria*

1. El tutor és la persona que acompanya l'alumne en el seu seguiment personal, acadèmic i professional i és l'encarregat d'implicar en el procés educatiu el mateix alumne i la seva família.
2. El tutor guia i orienta cada alumne en el desenvolupament del seu projecte de vida des d'una doble perspectiva: com a individu i com a integrant d'una comunitat.
3. El tutor desenvolupa alhora una tutoria individual i una tutoria grupal.

Capítol tercer. Programa

Article 15. *Definició*

El programa de cada àrea és el document oficial que ordena l'ensenyament, l'aprenentatge i l'avaluació en el nivell de l'ensenyament obligatori del sistema educatiu andorrà.

Els programes contenen el conjunt de competències específiques i transversals, els recursos d'aprenentatge, les expectatives de final de cada cicle, els criteris d'avaluació i les orientacions pedagògiques i per a l'avaluació.

Article 16. *Elements curriculars del programa*

1. Els elements curriculars del programa són les competències específiques o transversals, els recursos d'aprenentatge, les expectatives de final de cicle i els criteris d'avaluació. S'acompanyen d'orientacions pedagògiques que n'afavoreixen la interpretació i en guien la concreció en els documents curriculars de centre i d'aula.
2. Les competències específiques, organitzades per dimensions, són les actuacions que integren i mobilitzen el conjunt organitzat de recursos d'aprenentatge per resoldre amb èxit una situació complexa o un problema de la vida relacionats amb una àrea d'aprenentatge.
3. Les competències transversals, organitzades per dimensions, són les actuacions que integren i mobilitzen un conjunt organitzat de recursos d'aprenentatge per resoldre amb èxit una situació complexa o un problema de la vida relacionats amb totes les disciplines escolars o amb aspectes metadisciplinaris.

4. Les expectatives de final de cicle són la concreció de la competència al final de cada cicle. Descriuen el nivell de desenvolupament esperat de cada competència específica o transversal al final de cada cicle.
5. Els criteris d'avaluació són les qualitats de la competència específica o transversal, que permeten emetre un judici de valor sobre el desenvolupament competencial de l'alumne.
6. Els recursos d'aprenentatge són els sabers conceptuals, procedimentals i actitudinals necessaris per desenvolupar cada competència específica i transversal.

Article 17. Publicació

Els programes de les àrees d'aprenentatge i de les competències transversals es publiquen mitjançant el decret corresponent.

Capítol quart. Planificació del procés d'ensenyament i d'aprenentatge**Article 18. Projecte educatiu de centre**

1. El Projecte educatiu de centre (PEC) és el document elaborat per la comunitat educativa que articula i orienta les decisions i els projectes del centre i els dona coherència.
2. El PEC defineix l'ideari, els trets d'identitat, el context del centre, la relació amb l'entorn, els principis de l'actuació educativa, l'organització pedagògica, l'estructura organitzativa i el plantejament lingüístic, així com les normes de funcionament i de convivència del centre.
3. El PEC mostra el compromís del centre amb la resposta educativa equitativa i de qualitat, recollit en el Pla d'inclusió de centre, que s'ha d'oferir a tot l'alumnat, perquè desenvolupi les competències del currículum i aconsegueixi l'èxit escolar.
4. És responsabilitat de la direcció del centre impulsar l'elaboració i la revisió periòdica del PEC.
5. El PEC es revisa i s'actualitza periòdicament, i com a mínim cada cinc anys. No obstant això, el procés de revisió i d'actualització es pot avançar a petició dels docents, per iniciativa de l'equip directiu o a demanda de la direcció del departament encarregat de l'ensenyament obligatori.
6. El Consell de les Escoles ratifica el PEC.

Article 19. Projecte curricular de centre

1. El projecte curricular és el document de concreció i de planificació de l'aplicació dels programes.
2. El projecte curricular de centre conté la informació següent:
 - a) Mapa d'unitats de programació de cada cicle
 - b) Organització dels espais d'aprenentatge
 - c) Organització del treball personal
 - d) Organització de l'avaluació
 - e) Accions, calendari i documents de comunicació amb les famílies
 - f) Pla lingüístic de centre
 - g) Pla d'atenció a la diversitat
 - h) Pla d'acció tutorial
 - i) Tota la informació que el centre consideri necessària
3. L'equip docent elabora el projecte curricular de centre sota el lideratge del cap d'estudis.
4. És responsabilitat de la direcció del centre impulsar l'elaboració i la revisió periòdica del projecte curricular de centre.
5. El projecte curricular de centre es revisa i s'actualitza periòdicament com a mínim cada cinc anys. No obstant això, el procés de revisió i d'actualització es pot avançar a petició dels docents, per iniciativa de l'equip directiu o a demanda de la direcció del departament encarregat de l'Escola Andorrana.
6. L'equip directiu valida el projecte curricular de centre, amb el vistiplau de la direcció del Departament.

Article 20. *Mapa d'unitats de programació*

El mapa d'unitats de programació és una eina de planificació de la intervenció docent que reflecteix la distribució i la progressió de les competències específiques i transversals, juntament amb els recursos de cada àrea d'aprenentatge al llarg d'un cicle. Aquests elements es treballen de manera integrada segons la naturalesa de cada competència i d'acord amb les orientacions metodològiques.

Article 21. *Escales de progressió de les competències específiques i transversals*

1. L'escala de progressió és la gradació que descriu el desenvolupament de la competència al llarg de l'ensenyament obligatori. Està estructurada en aprenentatges esperats i serveix per planificar i regular l'ensenyament i l'aprenentatge.
2. Cada graó de l'escala de progressió correspon a una fase del procés de desenvolupament de la competència i descriu les actuacions característiques d'aquesta fase, els recursos que mobilitza l'alumne i els suports i les condicions en què ho fa. Cada graó inclou les actuacions de l'anterior.
3. El darrer graó del cicle coincideix amb les expectatives de final de cicle de cada competència.
4. L'equip docent és l'encarregat de concretar l'escala de progressió de cada competència sota la supervisió del cap d'estudis del centre.

Article 22. *Unitats de programació*

1. La unitat de programació és el document que recull la concreció dels referents del programa, defineix la seqüència d'activitats d'aprenentatge i d'avaluació, i concreta les variables metodològiques per a la intervenció docent d'acord amb la planificació establerta al mapa d'unitats de programació.
2. Correspon als docents elaborar, concretar i actualitzar les unitats de programació dels espais d'aprenentatge, tenint en compte el principi de l'educació en la diversitat i de l'educació inclusiva.
3. Correspon al cap d'estudis del centre vetllar per la qualitat i l'actualització de les unitats de programació.

Article 23. *Organització del treball personal*

1. El treball personal consisteix en les tasques donades als alumnes que han de fer de manera autònoma.
2. El treball personal té com a finalitat:
 - a) Aprofundir i consolidar els aprenentatges.
 - b) Preparar els alumnes per a les activitats pedagògiques que faran posteriorment.
 - c) Fomentar el desenvolupament de la competència transversal que fa referència a aprendre a gestionar el propi aprenentatge, fent ús de les estratègies i les eines necessàries.
 - d) Establir un marc de col·laboració i de participació amb les famílies.
3. El projecte curricular de cada centre estructura la gestió del treball personal a cada cicle, dins o fora de l'horari escolar, en funció de l'edat, el tipus de tasca, la freqüència i el temps de dedicació, per tal de garantir-ne una coherència en el si del cicle i al llarg dels cicles.

Article 24. *Equip educatiu*

1. L'equip educatiu és un òrgan col·legiat del centre educatiu que té com a funcions acompanyar i guiar el procés d'aprenentatge de cada alumne, prendre decisions consensuades sobre les mesures educatives i determinar el nivell de desenvolupament de les competències específiques i transversals.
2. L'equip educatiu es compon dels membres següents:
 - a) Un membre de l'equip directiu del centre, que convoca les reunions, n'assumeix la presidència i garanteix la coherència pedagògica de tot el procés.
 - b) El tutor de l'alumne, que coordina l'equip educatiu, pren nota dels acords, en fa el seguiment i comunica les decisions als pares o tutors legals i als alumnes. En cas d'absència del membre de l'equip directiu, n'assumeix la presidència.

- c) Els docents de cada àrea d'aprenentatge, que informen sobre el progrés i els resultats corresponents al desenvolupament de les competències específiques i transversals, i proposen les orientacions pertinents.
- d) El psicopedagog, que aporta informació complementària sobre l'orientació i la situació personal i acadèmica de l'alumne.
- e) El docent de suport i, si escau, el personal dels programes especialitzats, que aporten informació complementària sobre el seu àmbit d'actuació i participen en la presa de decisions de l'equip educatiu i en l'aplicació de les mesures educatives acordades.

Capítol cinquè. Atenció a la diversitat

Article 25. *Diferenciació pedagògica*

1. La diferenciació pedagògica és un conjunt de recursos humans i materials, mesures i estratègies educatives i organitzatives que permet donar resposta a l'heterogeneïtat d'alumnes del sistema educatiu andorrà, amb la finalitat que tots desenvolupin de manera òptima les competències establertes als programes.
2. A banda de la flexibilització metodològica que fan tots els docents a les aules mitjançant l'ajustament de les variables metodològiques, les mesures de diferenciació pedagògica són la modificació curricular, l'exempció curricular i l'adequació temporal.
3. En matèria d'atenció a la diversitat i per planificar les mesures de diferenciació pedagògica és obligatori fer un traspàs d'informació entre els equips professionals dels diferents centres i nivells educatius, especialment en el cas d'alumnes amb necessitats educatives específiques ja detectades anteriorment i que disposin d'un pla de treball individual en nivells educatius anteriors.

Article 26. *Modificació curricular*

1. La modificació curricular és el conjunt de reajustaments que s'apliquen en les expectatives de final de cicle d'una o de diverses competències específiques i/o transversals, adreçat a l'alumne amb necessitats educatives específiques que ho requereixi.
2. Les mesures de modificació curricular queden recollides en el pla de treball individual de l'alumne, són vàlides per al cicle i s'han de revisar en finalitzar cada semestre del cicle.
3. Les decisions de modificació curricular són responsabilitat de l'equip educatiu del grup classe i del psicopedagog de centre, sota la supervisió de l'equip directiu.
4. La modificació curricular compromet, en funció del nombre de competències concernides, l'obtenció del graduat en segona ensenyança en finalitzar l'ensenyament obligatori. Per això, aquesta mesura ha d'anar acompanyada d'un procés rigorós de comunicació i d'orientació educativa adreçat als alumnes, així com a les famílies o als representants legals.

Article 27. *Exempció curricular*

1. L'exempció curricular és una mesura educativa extraordinària, que consisteix en l'eliminació d'una o de més competències específiques i/o transversals del programa o en l'eliminació d'un criteri d'avaluació de la competència i de la part de l'expectativa de final de cicle corresponent.
2. L'exempció curricular s'aplica en situacions mèdiques degudament justificades i en casos de discapacitat reconeguda per l'organisme oficialment competent en la valoració de la discapacitat que impedeixen el desenvolupament d'alguna competència i/o criteri d'avaluació per al qual no es poden aplicar mesures compensatòries.

L'exempció curricular ha de quedar recollida en el pla de treball individual de l'alumne.

La competència o les competències objecte d'una exempció curricular deixen de formar part del referent d'aprenentatge de l'alumne i, per aquest motiu, l'exempció no té impacte en l'obtenció del graduat en segona ensenyança en finalitzar l'ensenyament obligatori. En conseqüència, el percentatge de competències objecte d'exempció no pot superar el 33% del conjunt de competències específiques i transversals establertes als programes.

La família, orientada, si escau, pel tutor i el psicopedagog, sol·licita a la direcció del centre l'exempció curricular corresponent, aportant els justificants necessaris. Si la direcció del centre estima la sol·licitud, tramet el formulari de demanda d'exempció curricular, que s'inclou a l'annex II, a l'àrea encarregada de la inspecció educativa, que resol la sol·licitud en un termini màxim de deu dies hàbils a partir del moment en què la direcció del centre la hi tramet.

Article 28. Adequació temporal

1. L'adequació temporal és una mesura extraordinària de flexibilització pedagògica que consisteix en l'ampliació o la reducció de la durada d'un cicle i, per tant, en la reorganització dels referents curriculars de l'alumne i dels espais d'aprenentatge.
2. La planificació de l'adequació temporal és responsabilitat de l'equip educatiu i del psicopedagog, sota la supervisió de l'equip directiu.
3. Es recomana preveure la mesura d'adequació temporal a l'inici del cicle i revisar-la en finalitzar cada curs. Ha de quedar concretada en el pla de treball individual de l'alumne, juntament amb la planificació dels espais d'aprenentatge, si escau.
4. S'ha d'informar de la mesura d'adequació temporal a l'alumne i/o als tutors legals.

Article 29. Pla de treball individual

1. El pla de treball individual és el document que recull les competències, les expectatives d'aprenentatge i les mesures educatives que impliquen una modificació per donar una resposta educativa ajustada a les necessitats educatives específiques de l'alumne concernit.
2. La informació recollida en el pla de treball individual de l'alumnat és la font de planificació de la intervenció educativa per part dels docents.
3. Correspon als docents, amb la coordinació del psicopedagog, elaborar, concretar i actualitzar els plans de treball individuals. El pla de treball individual és propietat del centre escolar i ha de formar part del dossier de l'alumne.
4. Correspon al cap d'estudis del centre vetllar per la qualitat i l'actualització dels plans de treball individuals.
5. Correspon al tutor comunicar al seu alumne i, si escau, als tutors legals les mesures acordades i reflectides en el pla de treball individual, així com els reajustaments que s'hi van incorporant al llarg del procés.
6. Cal fer partícip l'alumne en la concreció del seu pla de treball individual.

Aquesta mesura ha d'anar acompanyada d'un procés rigorós de comunicació i d'orientació educativa adreçat als alumnes i a les famílies o representants legals.

Capítol sisè. Avaluació

Article 30. Finalitat de l'avaluació

L'avaluació té com a finalitat la regulació i la millora de la formació de l'alumne i es fa mitjançant l'emissió d'un judici de valor sobre la seva actuació competencial i la seva capacitat de mobilització d'un conjunt de recursos que li permet resoldre una situació complexa determinada o un problema.

Article 31. Característiques de l'avaluació

1. L'avaluació del desenvolupament de les competències dels alumnes és global, individual i formativa.
2. És global en el sentit que l'alumne, en les seves actuacions, utilitza i mobilitza de manera integrada els diversos sabers i recursos que va adquirint.
3. És individual perquè informa dels resultats i del procés personal de l'alumne.
4. És formativa, per tant, inherent i contínua al procés d'ensenyament i d'aprenentatge, perquè tant l'ensenyant com l'alumne recullen evidències sobre el desenvolupament progressiu de les competències.

Article 32. Funcions i moments d'avaluació

1. L'avaluació de l'aprenentatge té una funció diagnòstica, reguladora, orientadora i certificadora en tres moments diferenciats: inicial, continu i final.

2. L'avaluació ha de permetre a l'alumne prendre consciència de les seves fortaleces i febleses per afrontar i regular el seu propi procés d'aprenentatge, així com donar-li elements per prendre decisions sobre la seva orientació.

3. L'avaluació inicial té una funció diagnòstica i orientadora per a la intervenció educativa i identifica, a l'inici d'un procés determinat d'ensenyament i d'aprenentatge, els coneixements previs que té l'alumne, les seves capacitats i habilitats, les representacions que té en relació amb el nou aprenentatge i els seus punts forts i febles per ajustar la intervenció docent. També permet que l'alumne prengui consciència de tots aquests aspectes per afrontar el seu propi procés d'aprenentatge.

4. L'avaluació contínua té una funció reguladora i orientadora perquè proporciona, de manera sistemàtica, informació al llarg del procés d'ensenyament i d'aprenentatge sobre el progrés de l'alumne amb relació a l'adquisició, la mobilització i la integració de recursos per al desenvolupament de les competències. Permet ajustar la intervenció docent i acompanyar l'alumne en el seu procés d'aprenentatge. També permet que l'alumne prengui consciència de tots aquests aspectes per afrontar i regular el seu propi procés d'aprenentatge.

5. L'avaluació final té una funció reguladora i aporta elements per ajustar la intervenció docent i prendre decisions en finalitzar un procés d'ensenyament i d'aprenentatge. En finalitzar un cicle, l'avaluació final permet emetre un judici de valor sobre el nivell de desenvolupament de les competències, d'acord amb les expectatives de final de cicle.

L'avaluació final també té una funció certificadora amb caràcter normatiu, d'acord amb les expectatives de final de cicle, establertes en els programes oficials en finalitzar l'ensenyament obligatori, atorgant el títol de graduat en segona ensenyança o un certificat d'escolarització.

Article 33. Planificació de l'avaluació

Les competències específiques i transversals establertes en els programes oficials són el referent per planificar el procés d'ensenyament i d'aprenentatge i l'avaluació.

La coordinació entre docents ha de garantir una planificació de l'avaluació per regular els processos d'ensenyament i d'aprenentatge. La planificació de l'avaluació duta a terme per l'equip educatiu ha d'incloure el paper de l'alumne com a agent actiu i partícip del seu procés d'aprenentatge i d'avaluació.

Les situacions, les activitats, les estratègies i els instruments d'avaluació s'han d'especificar en les unitats de programació.

Article 34. Responsabilitat de l'avaluació

Al llarg del nivell de l'ensenyament obligatori, la responsabilitat de l'avaluació del desenvolupament de les competències correspon a cada docent individualment per a les competències específiques i al conjunt de l'equip educatiu per a les competències transversals, d'acord amb el sistema de qualificació i els procediments descrits respectivament als articles 35, 36 i 37.

Article 35. Sistema de qualificació

En el nivell d'ensenyament obligatori, s'utilitzen les escales de qualificació següents:

1. L'escala utilitzada per avaluar els criteris d'avaluació és una escala discreta literal formada per quatre qualificacions possibles:

- A: domina totalment el criteri d'avaluació
- B: domina globalment el criteri d'avaluació
- C: domina amb dificultats el criteri d'avaluació
- D: no domina el criteri d'avaluació

3. L'escala utilitzada per avaluar les competències específiques i transversals és una escala discreta literal formada per cinc qualificacions possibles:

- A: competència totalment desenvolupada
- B: competència globalment desenvolupada
- C: competència desenvolupada amb dificultats
- D: competència no desenvolupada
- NA: competència no avaluada a causa d'una absència no justificada o per haver comès frau

En els casos d'absència justificada, cal vetllar per recollir evidències en altres moments del procés per poder qualificar la competència.

Article 36. *Procediments per determinar la qualificació del criteri d'avaluació*

Es determinen les qualificacions del criteri d'avaluació a partir del judici de valor que emet el docent basant-se en les evidències recollides en la darrera observació de l'actuació competencial de l'alumne.

Article 37. *Procediments per determinar el nivell de desenvolupament de la competència*

1. L'avaluació de les competències específiques i transversals correspon a la darrera vegada que s'ha observat l'actuació competencial de l'alumne i s'han recollit les evidències corresponents. Per aquest motiu, no pot ser una mitjana aritmètica dels resultats obtinguts per l'alumne al llarg de l'ensenyament obligatori.

2. Per determinar la qualificació del nivell de desenvolupament de cada competència obtinguda pels alumnes, es parteix de la qualificació de tots els criteris d'avaluació associats i s'apliquen les regles detallades a continuació seguint l'ordre de presentació següent.

a) Regla de domini mínim:

Per poder considerar una competència desenvolupada (i obtenir, per tant, un resultat d'A, B o C), el percentatge de criteris d'avaluació d'aquella competència qualificat amb una A o una B ha de ser igual o superior al 50%. Això no obstant, en cas que el 50% dels criteris d'avaluació es qualifiqui amb C i l'altre 50% es qualifiqui amb D, la competència es qualifica amb D i no s'aplica la regla relativa a la tendència central de les qualificacions.

b) Regla relativa a la tendència central de les qualificacions:

Si el percentatge de criteris d'avaluació qualificats amb A, B o C és superior o igual al 50%, aleshores, per tal de poder calcular la tendència central de les qualificacions, s'atorguen els índexs següents a cada qualificació:

- A té un índex de 4
- B té un índex de 3
- C té un índex de 2
- D té un índex de 0

c) Per calcular la qualificació de la competència es calcula la tendència central de les qualificacions dels diferents criteris d'avaluació, tenint en compte els índexs atorgats.

- Quan el resultat de la tendència és un nombre decimal, s'arrodoneix de la manera següent:
- Quan el primer decimal és inferior a 5 s'arrodoneix a la baixa.
- Quan el primer decimal és superior o igual a 5 s'arrodoneix a l'alça.
- Quan el resultat de la tendència central és un nombre decimal comprès entre 1 i 1,49, s'atorga la qualificació de C.

d) Finalment es transcriu el resultat a les qualificacions de l'escala discreta literal.

3. En cas d'absència no justificada o d'haver comès frau, en finalitzar l'ensenyament obligatori i en la prova de graduat en segona ensenyança per a candidats lliures, la competència s'avalua amb NA i aquesta qualificació invalida els procediments per determinar la qualificació de la competència.

En el cas dels esportistes que acrediten la seva condició com a integrants de programes d'alt rendiment del Govern, queden exempts de l'àrea d'educació física.

En el cas de la modificació curricular d'una competència, aquesta es qualifica sistemàticament amb A si el referent d'aprenentatge de l'alumne és superior a les expectatives del cicle en el qual està escolaritzat i, es qualifica amb D si el referent d'aprenentatge de l'alumne és inferior a les expectatives del cicle en el qual està escolaritzat.

En el cas de l'exempció curricular d'una competència, aquesta competència no es qualifica i deixa de formar part dels referents d'aprenentatge de l'alumne.

Article 38. Registre del procés d'aprenentatge

El registre del procés d'aprenentatge és un document personal del docent en què registra per a cada alumne les evidències que li permeten pronunciar-se sobre el grau de desenvolupament de la competència.

Article 39. Junta d'Avaluació

La Junta d'Avaluació és un òrgan col·legiat encarregat de determinar per a cada alumne el nivell de desenvolupament de cada competència específica i transversal al llarg del cicle, prendre les decisions sobre les mesures educatives del procés d'ensenyament i d'aprenentatge, acreditar el nivell de desenvolupament de cada competència específica i transversal en finalitzar cada cicle, prendre les decisions en relació amb l'atorgament del graduat i orientar l'alumne en funció del seu perfil competencial.

Article 40. Composició i funcions dels membres de la Junta d'Avaluació

1. La Junta d'Avaluació es compon dels membres següents:

- a) Un membre de l'equip directiu del centre, que n'assumeix la presidència, convoca la Junta d'Avaluació per a cada grup classe i garanteix la coherència pedagògica del procés.
- b) El tutor del grup classe, que exerceix les funcions de secretaria de la Junta d'Avaluació i fa el seguiment dels acords presos i, en cas d'absència de la direcció, n'assumeix la presidència.
- c) L'equip educatiu, que informa del progrés en el desenvolupament de les competències específiques i transversals al llarg del cicle i del procés d'ensenyament i d'aprenentatge dels alumnes en relació amb les expectatives d'aprenentatge, i proposa les orientacions pertinents. En finalitzar el cicle, informa del nivell de desenvolupament de cada competència. En acabar l'ensenyament obligatori, els docents prenen la decisió en relació amb l'atorgament del graduat en segona ensenyança a partir del nombre de competències específiques i transversals desenvolupades.
- d) El psicopedagog, que aporta informació complementària sobre l'orientació acadèmica, personal i professional dels alumnes.

2. La Junta d'Avaluació pren les decisions de forma consensuada entre els seus membres. En cas de desacord, les decisions es prenen per majoria absoluta, mitjançant votació. En cas d'empat, la presidència té vot de qualitat.

3. Les decisions de la Junta d'Avaluació queden registrades en l'acta d'avaluació.

4. La Junta d'Avaluació es reuneix de manera ordinària dos vegades per curs; és a dir, una vegada cada semestre, sense perjudici de les reunions extraordinàries que es puguin convocar.

Article 41. Acta d'avaluació

L'acta d'avaluació és un document de centre en què l'equip educatiu fa constar cada semestre la informació següent:

- a) El cognoms i noms de cada alumne
- b) L'any acadèmic
- c) El cicle i el semestre
- d) La qualificació de cada competència específica i transversal
- e) El percentatge de competències desenvolupades i no desenvolupades
- f) Les mesures educatives, si escau
- g) La identificació i signatura de tots els membres de l'equip educatiu
- h) El lloc i la data
- i) Les observacions que l'equip educatiu cregui convenient

A més, en finalitzar l'ensenyament obligatori, l'acta d'avaluació corresponent al darrer semestre conté la menció relativa al títol de graduat segona ensenyança.

Les actes d'avaluació s'arxiven al centre educatiu, a excepció de l'acta relativa al final de cada nivell educatiu, que s'arxiva al departament encarregat de l'Escola Andorrana.

Article 42. Comunicació de l'avaluació

Les proves d'avaluació efectuades per l'alumne són de la seva propietat i queden sota la seva custòdia.

1. L'equip educatiu es reuneix de manera ordinària un mínim de quatre vegades al llarg de cada cicle, és a dir, una vegada cada semestre, sense perjudici de les reunions extraordinàries que es puguin convocar, per interpretar i analitzar la informació registrada relativa a la progressió de l'alumne en el desenvolupament de les competències específiques i transversals.
2. El tutor comunica periòdicament el progrés i els resultats relatius al desenvolupament de les competències específiques i transversals, i les informacions i decisions sobre el procés d'aprenentatge de l'alumne al mateix alumne i als seus pares o representants legals per mitjà d'entrevistes personals i d'informes escrits.
3. A segona ensenyança, s'ha de garantir un mínim de dos entrevistes per curs escolar amb el mateix alumne.
4. Tant a primera ensenyança com a segona ensenyança, s'ha de garantir un mínim d'una entrevista per curs escolar amb els pares o tutors legals.
5. S'ha de garantir un mínim d'un informe d'avaluació escrit per semestre a segona ensenyança i un mínim d'un informe escrit per curs a primera ensenyança.

Article 43. Documents de comunicació de l'avaluació**1. Acta d'entrevista**

L'acta d'entrevista recull el contingut de les entrevistes individuals del tutor o docent de l'àrea concernida amb els tutors legals de l'alumne o amb el mateix alumne.

Les actes d'entrevista, degudament signades per tots els assistents, queden recollides al dossier personal de l'alumne sota la custòdia del centre educatiu, que en lliura una còpia als pares o als tutors legals de l'alumne.

2. Informe d'avaluació

L'informe d'avaluació és un document adreçat a l'alumne i als seus pares o tutors legals que reflecteix la valoració del seu procés d'aprenentatge i els resultats corresponents al desenvolupament de cada competència específica i transversal de cada àrea, els aspectes personals que escaiguin i les mesures educatives complementàries que s'hagin pogut adoptar.

També s'inclou en cada informe d'avaluació una simulació de resultats en relació amb els requeriments de les expectatives de final de cicle, amb el percentatge de competències desenvolupades i no desenvolupades.

L'informe d'avaluació corresponent al darrer semestre de l'ensenyament obligatori és un document adreçat a l'alumne i als seus pares o tutors legals que reflecteix la valoració del seu procés d'aprenentatge i els resultats corresponents al desenvolupament de cada competència específica i transversal de cada àrea, d'acord amb les expectatives de final de cicle establertes als programes oficials, els aspectes personals que escaiguin i les mesures educatives complementàries que s'hagin pogut adoptar. Inclou, a més, una menció relativa al títol de graduat en segona ensenyança d'acord amb els requisits descrits a l'article 44 i la proposta d'orientació en funció del perfil competencial de l'alumne.

L'informe d'avaluació forma part del dossier personal de l'alumne. Resta sota la custòdia del centre educatiu, que en lliura una còpia als pares o tutors legals de l'alumne.

Article 44. Criteris de promoció i permanència

1. Al llarg de tot l'ensenyament obligatori la promoció és directa, tant a dins d'un mateix cicle com d'un cicle a un altre.

2. D'acord amb el títol II de la Llei d'ordenament del sistema educatiu andorrà, només en casos excepcionals l'alumne pot romandre tres anys més en el conjunt de l'ensenyament obligatori. En les mateixes condicions, s'estableix la possibilitat que un alumne conclougui un cicle en un curs.

Capítol setè. Prova oficial de graduat en segona ensenyança per a candidats lliures

Article 45. *Definició*

1. La prova oficial de graduat en segona ensenyança per a candidats lliures té com a finalitat permetre l'obtenció del títol de graduat en segona ensenyança a aquelles persones que no en disposen.

2. La prova oficial de graduat en segona ensenyança per a candidats lliures consisteix en una sèrie d'exàmens escrits, pràctics, orals i projectes en què el candidat ha de demostrar el grau de desenvolupament de les competències específiques dels programes de segona ensenyança a excepció de les competències específiques de l'àrea d'educació física, educació musical, educació visual i plàstica i tecnologia.

Article 46. *Condicions d'accés dels candidats lliures als exàmens de la prova oficial de graduat en segona ensenyança*

Pot accedir als exàmens oficials de graduat en segona ensenyança per a candidats lliures tota persona andorrana o legalment establerta al país majors de 16 anys o que els compleixi en l'any natural en curs, que no estigui lligada administrativament a cap centre educatiu de segona ensenyança o equivalent del país.

Article 47. *Durada*

Tots els candidats lliures disposen d'un màxim de tres anys consecutius per obtenir el títol de graduat en segona ensenyança, a partir de la primera inscripció a la prova oficial de graduat en segona ensenyança per a candidats lliures, és a dir, un màxim de cinc convocatòries consecutives i immediatament posteriors a la primera.

Article 48. *Suport formatiu*

1. El ministeri encarregat de l'educació posa a disposició dels candidats lliures que ho desitgin un suport formatiu per preparar-se per passar la prova per a l'obtenció del títol de graduat en segona ensenyança.

2. El Centre de Formació al Llarg de la Vida (CFLV) és l'encarregat d'impartir aquest suport i en determina la modalitat formativa.

3. Els candidats lliures que desitgin seguir el suport formatiu hauran de complir els requisits següents: tenir la nacionalitat andorrana o estar legalment establert al país, ser major de 16 anys i no estar lligat administrativament a cap centre educatiu de segona ensenyança o equivalent del país.

4. El candidat haurà de realitzar la inscripció al suport formatiu en els terminis establerts pel Centre de Formació al Llarg de la Vida.

Article 49. *Comitè Tècnic de graduat en segona ensenyança per a candidats lliures*

1. Es crea el Comitè Tècnic de graduat en segona ensenyança per a candidats lliures

2. El Comitè Tècnic de graduat en segona ensenyança per a candidats lliures és un òrgan ministerial que es compon dels membres següents:

- a) Direcció del departament encarregat dels exàmens oficials, que n'assumeix la presidència.
- b) Direcció del departament al qual estigui adscrit el Centre de Formació al Llarg de la Vida
- c) Direcció del Centre de Formació al Llarg de la Vida
- d) Cap d'estudis o coordinador del graduat en segona ensenyança per a candidats lliures del Centre de Formació al Llarg de la Vida
- e) Cap de l'àrea encarregada dels exàmens oficials
- f) Tècnic pedagògic de l'àrea encarregada dels exàmens oficials, que actua com a secretari.

3. Les funcions del Comitè Tècnic de graduat en segona ensenyança per a candidats lliures són:

- a) Validar l'avís d'exàmens en què es determinen les normes, el calendari i els espais de la prova oficial de graduat en segona ensenyança per a candidats lliures.

- b) Validar les propostes d'elaboradors, de correctors i d'examinadors externs al Centre de Formació al Llarg de la Vida (CFLV) de les proves.
- c) Validar els descriptius de les proves.
- d) Validar els resultats de la prova oficial de graduat en segona ensenyança per a candidats lliures.
- e) Decidir les accions correctores per normalitzar els resultats, si escau.
- f) Resoldre les demandes de mesures extraordinàries o sol·licituds específiques.
- g) Atendre queixes que puguin presentar els candidats.
- h) Vetllar pel bon desenvolupament de la prova oficial de graduat en segona ensenyança per a candidats lliures.
- i) Fer propostes de millora, si escau.
- j) Aprovar i signar l'acta de cada reunió del Comitè Tècnic de graduat en segona ensenyança per a candidats lliures.

4. L'acta s'arxiva a l'àrea responsable dels exàmens oficials del ministeri encarregat de l'educació.

Article 50. *Convocatòries de les proves*

1. El ministeri encarregat de l'educació convoca dos vegades l'any la prova oficial de graduat en segona ensenyança per a candidats lliures.
2. L'àrea encarregada dels exàmens oficials publica l'avís d'exàmens de cada convocatòria al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*. En les bases de l'avís d'exàmens de la convocatòria es determinen el procediment d'inscripció, les normes, el lloc, la data i l'hora en què es fan aquests exàmens, així com la data, l'hora i els canals de publicació dels resultats, i qualsevol altra informació complementària que sigui necessària per al correcte desenvolupament de la convocatòria.
3. El ministeri encarregat de l'educació delega al Centre de Formació al Llarg de la Vida l'organització pedagògica de la prova oficial de graduat en segona ensenyança per a candidats lliures.
4. El Centre de Formació al Llarg de la Vida organitza aquestes dos convocatòries. La primera té lloc entre els mesos de desembre i gener i la segona, entre els mesos de maig i juny.

Article 51. *Exàmens*

1. Els exàmens de graduat en segona ensenyança per a candidats lliures són els següents:
 - a) Llengua catalana
 - b) Llengua castellana
 - c) Llengua francesa
 - d) Llengua anglesa
 - e) Matemàtiques
 - f) Ciències socials
 - g) Ciències físiques i de la natura
2. El Govern pot ampliar aquestes àrees d'aprenentatge.
3. La llengua vehicular del graduat en segona ensenyança per a candidats lliures és la llengua catalana excepte per a les àrees de castellà, francès i anglès.

Article 52. *Descriptius dels exàmens*

1. Els descriptius dels exàmens inclouen informació sobre el marc legal de referència, especifiquen els elements curriculars necessaris per a l'avaluació, la llengua de producció, la durada, les condicions en què s'han de dur a terme, la tipologia de l'examen i tot el que es cregui convenient per elaborar-los.
2. El ministeri encarregat de l'educació publica els descriptius dels exàmens establerts.

Article 53. *Inscripció dels candidats als exàmens*

Per tal de formalitzar la inscripció d'exàmens, el candidat ha de:

1. Seguir el procediment que fixa l'avís de la convocatòria.

2. Inscriure's als exàmens de les competències de les quals vol ser avaluat en la convocatòria.
3. Fer efectiu el pagament de la quota de drets d'exàmens fixada anualment pel Govern. El pagament d'aquesta quota dona dret al candidat a presentar-se als exàmens de les competències seleccionades en una única convocatòria.
4. Per garantir les condicions d'igualtat, els candidats amb necessitats educatives específiques poden sol·licitar mesures d'acord amb el que estableix el decret que regula les mesures específiques per a les proves oficials.

Article 54. Convalidació de competències

1. El candidat lliure pot sol·licitar la convalidació dels resultats acadèmics obtinguts en finalitzar el segon curs de segon cicle de segona ensenyança o equivalent en el moment de la inscripció. Cal adjuntar el certificat dels resultats acadèmics del centre educatiu on ha cursat el segon curs de segon cicle de segona ensenyança del sistema educatiu andorrà o equivalent o el diploma oficial.
2. Els certificats acadèmics expedits per un centre educatiu de fora d'Andorra han d'estar convenientment legalitzats.
3. Els certificats acadèmics expedits per un centre educatiu establert a Andorra han d'estar autenticats pel responsable del sistema educatiu corresponent o pel responsable del centre que l'expedeix.
4. Els certificats acadèmics expedits per un centre educatiu de fora d'Andorra han d'estar convenientment legalitzats.
5. El candidat lliure també pot sol·licitar el reconeixement de diplomes oficials de llengües. Aquest reconeixement s'atorga d'acord amb el nivell establert en les expectatives de segon curs de segon cicle de segona ensenyança del sistema educatiu andorrà i publicades en els programes corresponents.
6. El candidat ha de presentar la documentació en llengua catalana, francesa, castellana o portuguesa. Per a altres llengües, cal adjuntar una traducció jurada de la documentació.
7. L'àrea encarregada dels exàmens oficials comunica la resolució al candidat lliure en un termini màxim de 15 dies hàbils.

Article 55. Sistema de qualificació de les convalidacions

1. Els candidats provinents del sistema educatiu andorrà conserven la qualificació d'A, B o C de cadascuna de les competències convalidades en finalitzar el segon curs de segon cicle de segona ensenyança.
2. Els candidats provinents de sistemes educatius altres que l'andorrà obtenen sistemàticament una qualificació de C en cadascuna de les competències convalidades.

Article 56. Expedient del candidat

1. L'àrea encarregada dels exàmens oficials crea un expedient per a cada candidat que conté la sol·licitud d'inscripció a la prova oficial del graduat en segona ensenyança per a candidats lliures i la fotocòpia del passaport o del document oficial d'identitat per als no andorrans.
2. En el cas dels candidats lliures que hagin sol·licitat una convalidació de competències, cal completar l'expedient amb la resolució de la convalidació emesa per l'àrea encarregada dels exàmens oficials, així com una fotocòpia compulsada dels títols oficials presentats, si escau.
3. En el cas dels candidats lliures amb necessitats educatives específiques que hagin sol·licitat mesures, cal completar l'expedient amb la resolució emesa així com una fotocòpia de tota la documentació acreditativa.
4. Aquest expedient queda custodiat a l'àrea encarregada dels exàmens oficials.

Article 57. Sistema de qualificació de les competències

La qualificació de les competències es fa mitjançant una escala discreta literal formada per les lletres A, B, C, D i NA, seguint els procediments detallats als articles 35, 36 i 37.

Es considera que la competència està desenvolupada quan el resultat és A, B o C.

Es considera que la competència no està desenvolupada quan el resultat és D.

Article 58. Absència als exàmens

1. El candidat que, en cas d'absència relacionada amb un esdeveniment per causa de força major, independent de la seva voluntat, no hagi pogut presentar-se a algun examen o a cap, ha d'adreçar una comunicació escrita, degudament justificada, com a màxim tres dies hàbils a comptar de l'endemà de l'absència, a l'àrea encarregada dels exàmens oficials, que la trametrà al Comitè Tècnic de graduat en segona ensenyança per a candidats lliures.

2. La resolució de la demanda es comunicarà per escrit al candidat amb el nou calendari de l'examen o dels exàmens, si escau.

Article 59. Registre de qualificacions

1. El registre de qualificacions és el document signat pel corrector/examinador i l'equip directiu (director i cap d'estudis) del Centre de Formació al Llarg de la Vida que recull les qualificacions obtingudes pels candidats lliures a les competències a les quals s'ha presentat en la convocatòria.

2. El registre de qualificacions per competència consta de la informació següent:

- a) El nom de la competència avaluada / Identificació de la prova
- b) La data de la convocatòria
- c) El codi d'anònimat del candidat
- d) La qualificació obtinguda
- e) La signatura del corrector/examinador

Article 60. Control de qualitat dels processos d'avaluació

El Centre de Formació al Llarg de la Vida desenvolupa els seus mecanismes de control de qualitat pel que fa a l'elaboració d'exàmens així com en l'administració i la correcció i emet l'informe corresponent adreçat al Comitè Tècnic de graduat en segona ensenyança per a candidats lliures.

Article 61. Informe final de valoració de la convocatòria

L'àrea encarregada dels exàmens oficials redacta un informe final adreçat al Comitè Tècnic de graduat en segona ensenyança per a candidats lliures amb la valoració de la convocatòria, les inscripcions i les absències dels candidats, la tipologia dels candidats, els resultats de la convocatòria, els candidats aptes, no aptes o en procés i tota aquella informació que cregui pertinent.

Article 62. Comunicació dels resultats

1. En finalitzar la convocatòria, el ministeri encarregat de l'educació comunica a cada candidat les qualificacions obtingudes mitjançant els canals establerts a l'avís d'exàmens, indicant si és apte o no apte per obtenir el títol de graduat en segona ensenyança per a candidats lliures o si està en procés per obtenir el títol.

2. Per als candidats declarat aptes que finalitzen el procés de certificació, l'àrea encarregada dels exàmens oficials emet el certificat de qualificacions de graduat en segona ensenyança per a candidats lliures que recull les qualificacions definitives obtingudes a cada competència, així com la resolució d'apte per obtenir el títol de graduat en segona ensenyança per a candidats lliures.

Article 63. Sol·licitud de consulta d'examen

1. Després de la comunicació dels resultats, el candidat pot sol·licitar al Centre de Formació al Llarg de la Vida la consulta dels seus exàmens escrits i les graelles d'avaluació dels exàmens orals. En el cas dels exàmens orals i pràctics, el candidat només pot consultar les graelles d'avaluació.

2. La sol·licitud s'ha de fer en un termini màxim de dos dies hàbils a partir de la comunicació dels resultats. La consulta d'exàmens s'ha de realitzar en un termini màxim de cinc dies hàbils a partir de la comunicació dels resultats.

Article 64. *Sol·licitud de segona correcció*

1. Després de la comunicació dels resultats, el candidat pot sol·licitar a l'àrea encarregada dels exàmens oficials una segona correcció dels exàmens escrits. La sol·licitud d'una segona correcció té com a finalitat que l'examen sigui recorregit per un professional diferent del que ha fet la primera correcció.

Per sol·licitar la segona correcció, els candidats s'han d'adreçar al Servei de Tràmits del Govern i emplenar la sol·licitud de segona correcció d'un examen de la prova oficial de graduat en segona ensenyança per a candidats lliures.

2. La sol·licitud de segona correcció s'ha de fer en un termini màxim de cinc dies hàbils a partir de la comunicació dels resultats definitius. L'àrea encarregada dels exàmens oficials comunica als candidats concernits els resultats de la segona correcció en un termini màxim de quinze dies hàbils a partir de la finalització del període de sol·licitud.

3. En cas que el resultat de la segona correcció:

- a) Sigui el mateix que el de la primera, es guarda el resultat final.
- b) Sigui immediatament inferior o superior al de la primera, el resultat final correspon al de la segona correcció.
- c) En la resta de casos, es fa una tercera correcció i la qualificació final és el millor resultat predominant dels tres resultats.

4. El resultat de la segona correcció pot ser impugnat en els termes del Codi de l'Administració.

Article 65. *Frau*

1. Es considera frau durant el desenvolupament de les proves (exàmens escrits i orals):

- a) Tota comunicació escrita o oral entre candidats
- b) L'ús de documents no autoritzats
- c) L'ús de mitjans de comunicació i tecnològics no autoritzats
- d) La suplantació d'identitat
- e) El plagi
- f) L'emmagatzematge en una memòria externa de qualsevol mena d'informació no autoritzada

2. Tot frau comès pel candidat durant els exàmens escrits o orals és comunicat immediatament per la persona encarregada de la vigilància o pel corrector a la direcció del Centre de Formació al Llarg de la Vida que informa al cap de l'àrea encarregada dels exàmens oficials. El frau comès comporta la qualificació de no avaluat (NA) a l'examen i la pèrdua de la convocatòria.

Article 66. *Reserva de qualificacions de convocatòries anteriors*

1. Les qualificacions de les competències obtingudes en una convocatòria es conserven durant 3 anys a partir de la primera inscripció a la prova oficial de graduat en segona ensenyança per a candidats lliures; és a dir, durant un màxim de cinc convocatòries consecutives i immediatament posteriors a la primera.

2. Els candidats lliures tenen dret a presentar-se més d'una vegada a un mateix examen per tal de millorar la qualificació obtinguda en la convocatòria anterior.

3. El candidat que opti a ser avaluat novament d'un examen en una altra convocatòria conserva sistemàticament el resultat obtingut en la darrera convocatòria.

Article 67. *Candidat lliure en procés*

El candidat lliure, que continua en procés de certificació i que no compleix els requisits de l'article 71, disposa d'un màxim de cinc convocatòries consecutives i immediatament posteriors a la primera convocatòria en la qual no ha complert els requisits d'obtenció de títol. Durant aquest període es conserven les qualificacions obtingudes així com les convalidacions atorgades.

Un cop exhaurides les convocatòries, si no és declarat apte, el candidat no conserva cap de les qualificacions obtingudes al llarg de les convocatòries.

Article 68. *Acta d'acreditació*

1. L'acta d'acreditació del graduat en segona ensenyança per a candidats lliures és un document oficial signat per tots els membres del Comitè Tècnic de l'Ensenyament Obligatori en el qual consta la informació següent:

- a) El nom i cognoms dels candidats
- b) El codi identificatiu dels candidats
- c) La data de la convocatòria
- d) Les qualificacions obtingudes pel candidat en les competències.
- e) El percentatge de competències desenvolupades i de competències no desenvolupades.
- f) La resolució: apte o no apte.
- g) La identificació i la signatura dels membres del Comitè Tècnic de graduat en segona ensenyança per a candidats lliures.
- h) El lloc i la data.
- i) Les observacions que el Comitè Tècnic de graduat en segona ensenyança per a candidats lliures cregui convenientes.

2. L'acta d'acreditació s'arxiva a l'àrea que s'ocupa dels exàmens oficials del ministeri encarregat de l'educació.

Article 69. *Confidencialitat*

Totes les persones que participen en la prova oficial de graduat en segona ensenyança per a candidats lliures han de respectar la confidencialitat dels exàmens i dels resultats.

Capítol vuitè. Certificació

Article 70. *Certificat d'estudis de primera ensenyança*

En finalitzar la primera ensenyança, tots els alumnes obtenen un certificat d'estudis que dona accés a la segona ensenyança.

Article 71. *Obtenció del títol de graduat en segona ensenyança*

L'alumnat obté el títol de graduat en segona ensenyança quan:

1. Obtingui una qualificació en la totalitat de les competències. Una qualificació de no avaluat (NA) en alguna de les competències comporta automàticament la no obtenció del títol de graduat en segona ensenyança.
2. Demostri un desenvolupament al nivell esperat (valoració A, B o C) com a mínim del 50% del conjunt de les competències.

Article 72. *Emissió i registre del títol*

1. El ministeri encarregat de l'educació emet el títol de graduat en segona ensenyança a tots els candidats declarats aptes.
2. Els títols atorgats s'inscriuen en el Registre oficial de títols d'ensenyament obligatori i postobligatori de caràcter estatal.

Article 73. *Expedició del títol*

L'expedició del títol de graduat en segona ensenyança es fa d'acord amb la normativa vigent.

Article 74. *Sistema de traducció de les qualificacions obtingudes a nota numèrica*

A partir dels resultats obtinguts per l'alumne en cadascuna de les competències, es genera una nota numèrica per a cadascuna de les àrees i una nota numèrica global corresponent al seu perfil competencial. En tots dos casos, l'escala utilitzada és una escala numèrica contínua creixent entre el 0 i el 10, arrodonida a dos decimals en el cas de la nota numèrica d'àrea (NNA) i a tres decimals en el cas de la nota numèrica global (NNG).

1. Per traduir el perfil competencial de l'alumne a una nota numèrica global, s'utilitzen dos fórmules alternatives:

a) Si el percentatge de competències suficientment desenvolupades (qualificades amb una A (%A), una B (%B) o una C (%C)) és inferior al 50%, s'aplica la fórmula següent:

$$1,6665 + 0,03334 \times \%C + 0,05 \times \%B + 0,06667 \times \%A$$

b) Si el percentatge de competències suficientment desenvolupades (qualificades amb una A (%A), una B (%B) o una C (%C)) és igual o superior al 50%, s'aplica la fórmula següent:

$$3,333 + 0,03334 \times \%C + 0,05 \times \%B + 0,06667 \times \%A$$

2. Per traduir els resultats obtinguts a les competències d'una àrea en una nota numèrica d'àrea, s'utilitza el mateix procediment descrit a l'apartat 1 d'aquest article.

Article 75. Certificat de qualificacions amb traducció numèrica

1. En finalitzar un semestre, un curs o un cicle, les famílies poden sol·licitar a la direcció encarregada del departament d'Escola Andorrana un certificat de qualificacions amb la nota numèrica per a cadascuna de les àrees i la nota numèrica global corresponent al seu perfil competencial, d'acord amb el que estableix l'article 74. Aquesta demanda s'ha de formular per escrit i ha d'estar degudament justificada, especificant-ne els motius.

2. Els candidats lliures poden sol·licitar dit certificat a l'àrea encarregada dels exàmens oficials. Aquesta demanda s'ha de formular per escrit i ha d'estar degudament justificada, especificant-ne els motius.

El certificat de qualificacions amb traducció numèrica s'inclou a l'annex III.

Article 76. Certificat d'escolarització

En finalitzar l'ensenyament obligatori, els alumnes que no han obtingut el títol de graduat en segona ensenyança reben un certificat d'escolarització, emès per la direcció encarregada del departament d'Escola Andorrana, que acredita els anys cursats, l'itinerari de formació i les qualificacions obtingudes en relació amb el grau de desenvolupament de les competències, i també una proposta d'orientació.

Disposició transitòria primera

En el cas dels alumnes escolaritzats abans de la implementació dels programes educatius per competències que sol·liciten un certificat de qualificacions amb traducció numèrica, cal aplicar la taula de traducció numèrica de l'annex IV.

Disposició transitòria segona

Coexistència dels dos models de graduat en segona ensenyança per a candidats lliures

1. Els candidats lliures que inicien el procés d'obtenció del títol de graduat en segona ensenyança per a candidats lliures abans del mes de setembre del 2026 poden optar entre:

- a) mantenir les condicions establertes en el Decret del 22-9-2004 sobre el Graduat en segona ensenyança per a candidats lliures, modificat pels decrets del 23-9-2009 i del 23-9-2020, a excepció dels articles 7 i 9 referents a les convocatòries i el tribunal examinador, derogats al Decret 341/2023 del 5-7-2023, resultant d'aplicació l'article 49 intitulat Comitè Tècnic de graduat en segona ensenyança per a candidats lliures i l'article 50 (punt 4) intitulat Convocatòries de les proves, corresponents a aquest decret, o
- b) acollir-se al model d'obtenció del títol establert en aquest decret.

Per permetre als candidats triar una de les dos opcions, a) o b), l'àrea encarregada dels exàmens oficials trametrà, abans del setembre 2026, una simulació de conversió de les notes numèriques al sistema de qualificació de competències a cada candidat que ha iniciat el procés abans d'aquesta data.

La taula de correspondència entre les assignatures del model anterior d'obtenció del títol de graduat en segona ensenyança per a candidats lliures amb les proves de les competències del model regulat en aquest decret s'inclou en l'annex V.

El sistema de conversió de les notes numèriques a les qualificacions de les competències s'inclou en l'annex IV.

2. Els candidats que s'acullen al model d'obtenció de títol establert en aquest decret (apartat b de la disposició transitòria segona), accepten la simulació de conversió de les notes numèriques obtingudes en convocatòries anteriors al sistema de qualificació establert i signen, en senyal de conformitat, el document tramès per l'àrea encarregada dels exàmens oficials.

3. Els candidats que s'acullin al model d'obtenció de títol establert en aquest decret no poden tornar a presentar-se a les convocatòries que es regeixen pel Decret del 22-9-2004 sobre el graduat en segona ensenyança per a candidats lliures, modificat pel Decret de 23-9-2009 i pel Decret del 23-9-2020.

4. Els candidats que no signen la simulació de conversió de les notes numèriques obtingudes en convocatòries anteriors al sistema de qualificació establert en aquest decret, i opten pel manteniment del sistema anterior (apartat a de la disposició transitòria segona), mantenen el nombre de convocatòries pendents d'exhaurir al setembre del 2026.

Disposició derogatòria

Amb l'entrada en vigor d'aquest Decret queda derogat el Decret 341/2023, del 5-7-2023, d'ordenament del nivell de l'ensenyament obligatori del sistema educatiu andorrà

Així mateix, quedarà derogada qualsevol disposició que contradigui aquest decret.

Disposició final primera

Durant el curs 2025-2026 el ministeri encarregat de l'educació ha de publicar els descriptius dels exàmens establerts en aquest decret.

Disposició final segona

Aquest Decret entra en vigor el mateix dia de ser publicat al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Cosa que es fa pública per a coneixement general.

Andorra la Vella, 29 d'octubre del 2025

Xavier Espot Zamora
Cap de Govern

Annex I. Perfil de l'alumne a l'acabament de la segona ensenyança de l'Escola Andorrana

En acabar la segona ensenyança de l'Escola Andorrana, l'alumne haurà d'haver desenvolupat set competències clau per viure en la societat andorrana del segle XXI i per continuar estudis de nivell superior. Aquestes competències, que la persona continuarà desenvolupant al llarg de la seva vida, són la clau per afrontar amb èxit els reptes que plantegen avui les societats andorrana i europea, que tenen com a principal característica la diversitat de llengües i cultures que s'interrelacionen.

Les set competències clau a l'acabament de la segona ensenyança de l'Escola Andorrana són:

Competència 1: Competència social i de ciutadania democràtica 1

Competència 2: Competència comunicativa plurilingüe 1

Competència 3: Competència matemàtica, científica i tecnològica 1

Competència 4: Competència digital 2

Competència 5: Competència cultural i artística 2

Competència 6: Competència d'aprendre a aprendre 2

Competència 7: Competència d'autonomia personal i d'emprenedoria 2

El perfil de l'alumne a l'acabament de la segona ensenyança de l'Escola Andorrana és, per tant, un conjunt coherent, consistent i cohesionat de competències necessàries per viure, participar i interactuar en la societat.

Competència 1: Competència social i de ciutadania democràtica

La competència social i de ciutadania democràtica es refereix a la participació de manera activa i responsable en la societat andorrana del segle XXI. Aquesta participació consisteix a conèixer i assumir els principis i els valors democràtics i dels drets humans, i exercir de manera responsable els drets i els deures de la vida en societat. El desenvolupament d'aquesta competència permet a l'alumne relacionar-se cívicament amb les persones i amb l'entorn, prendre decisions que l'afectin, a escala personal o social, i exercir la ciutadania democràtica en el si de la mateixa comunitat, del país i, en general, a escala global.

Aquesta competència implica, d'una banda, aprendre a conviure en harmonia amb els altres, tant en el centre educatiu com en la comunitat. L'estudiant és capaç de gestionar el conflicte i resoldre'l de manera negociada a través del diàleg i del respecte del punt de vista de l'altre, així com acceptar i valorar la diversitat cultural. Dit altrament, viure en societat acceptant el que decideix la majoria, el punt de vista de l'altre, les idees i opinions alienes, encara que divergeixin de les pròpies. En efecte, la convivència amb els altres implica, en concret, un respecte per la diferència i pels drets humans, per poder mantenir així unes relacions interpersonals harmonioses i un diàleg intercultural.

D'altra banda, aquesta competència també comporta aprendre a viure en democràcia mitjançant una participació activa i responsable en la societat, com també mostrant un comportament coherent amb els valors democràtics. Per participar activament i responsablement, és fonamental desenvolupar el

pensament crític per reflexionar i raonar de forma autònoma, reconèixer les complexitats del món actual i adoptar una perspectiva múltiple. El pensament crític condueix l'alumne a defensar la pròpia opinió de forma argumentada i a fer contribucions positives per a la seva pròpia vida i el seu entorn.

Així mateix, l'escola és un espai d'aprenentatge de la ciutadania democràtica i un model d'organització social que fomenta l'aprenentatge de la democràcia com a forma de vida. La ciutadania democràtica s'aprèn fent. Això es concreta en l'exercici responsable per part dels alumnes dels seus drets i deures en la vida quotidiana de l'aula i del centre, en el desenvolupament de les seves tasques i en la presa de decisions sobre les qüestions que els afecten directament. La pràctica democràtica a l'escola permet que l'estudiant desenvolupi la seva capacitat d'autogovern i de gestió de la seva vida.

Competència 2: Competència comunicativa plurilingüe

En termes generals, la competència comunicativa plurilingüe es refereix a la facultat de l'alumne per expressar i interpretar els conceptes, els pensaments, els sentiments, els fets i les opinions oralment i per escrit en diferents llengües, i participar en interaccions comunicatives plurilingües i interculturals de manera apropiada i creativa, en qualsevol situació de la vida familiar, social, cultural o escolar.

A l'Escola Andorrana, el desenvolupament d'aquesta competència suposa l'aprenentatge i l'ús de la llengua catalana, de la llengua castellana, de la llengua francesa i de la llengua anglesa; la consideració de la llengua materna de cada estudiant (quan no és llengua d'estudi) i la interrelació que s'estableix entre totes aquestes llengües.

Així, doncs, entenem que l'alumne disposa d'una competència comunicativa plurilingüe i intercultural quan és capaç, en primer lloc, de comunicar eficaçment en llengua catalana, com a llengua oficial i primera, comunicar adequadament en llengua francesa i castellana, i comunicar suficientment en llengua anglesa. En segon lloc, quan és capaç d'utilitzar indistintament qualsevol d'aquestes quatre llengües per comunicar. I, en tercer lloc, quan és capaç d'establir relacions entre aquestes quatre llengües, ja sigui per aprofundir en el domini d'una o per aprendre'n una de diferent.

El perfil lingüístic de l'estudiant en relació amb la seva capacitat per parlar, entendre, interactuar, llegir i escriure en cadascuna de les quatre llengües d'estudi és el que figura al final de la descripció d'aquesta competència.

La competència comunicativa plurilingüe implica una reflexió sobre les diverses llengües d'estudi i les que no ho són, però que són la primera llengua per a l'alumne i configuren, per tant, l'espectre lingüístic de l'aula. Aquesta reflexió contribuirà al desenvolupament de més tolerància, respecte i valoració de les diferències. A més, contribuirà a despertar la curiositat dels alumnes i afavorirà la motivació per continuar aprenent llengües al llarg de la vida.

Amb aquesta competència es pretén aconseguir que l'alumne esdevingui conscient de la seva capacitat com a parlant plurilingüe, que va unida a la seva capacitat com a actor social. Aquest actor social utilitzarà el seu repertori lingüístic en funció de les necessitats de comunicació amb què es trobi, i esdevindrà conscient que aprendre llengües és un procés que pot desenvolupar-se al llarg de tota la vida.

Competència 3: Competència matemàtica, científica i tecnològica

Aquesta competència es refereix al desenvolupament de les capacitats imprescindibles per a l'alfabetització científica que permeti als alumnes resoldre problemes de la vida quotidiana a partir del plantejament de problemes i l'obtenció de respostes científicament vàlides. La competència científica implica utilitzar el coneixement científic a fi de descriure, explicar i predir fenòmens naturals i tecnològics; per comprendre els trets característics de la ciència; per formular i investigar problemes i hipòtesis, i per documentar-se, argumentar i prendre decisions personals i socials sobre el món natural i els canvis que l'activitat humana hi genera.

El desenvolupament d'aquesta competència contribueix al fet que l'estudiant es qüestioni la realitat amb esperit crític i amb actitud innovadora. La presa de consciència del perquè de les coses permet que compregui l'entorn i hi interaccioni a partir de la responsabilitat i pensant per si mateix. L'esperit crític, la presa de consciència i l'autonomia personal i de raonament permeten que prengui decisions de salut personal i de seguretat.

Les competències personals de l'alumne reverteixen directament en les metes col·lectives. La sostenibilitat ecològica, així com la renovació constant de la societat i de les eines que fan la vida més fàcil, és conseqüència de les competències individuals i, alhora, forja una millora global de les societats.

Al final de la segona ensenyança, el desenvolupament d'aquesta competència es manifesta a través de la resolució dels problemes fent ús del mètode científic sempre que sigui possible. Així, els alumnes han de distingir entre els problemes que han de ser resolts mitjançant el mètode científic i els que no poden ser-ho. Al seu torn, han de fer preguntes pertinents i generar hipòtesis validables.

El desenvolupament de la competència científica implica la capacitat de transformar el llenguatge verbal en llenguatge matemàtic i viceversa. Aquesta transformació de llenguatges en ambdós direccions es posa de manifest en els procediments d'experimentació, en l'ús de proves científiques, en l'aplicació de principis i pràctiques, i en la comunicació de resultats.

Per resoldre problemes plantejats mitjançant l'ús del mètode científic, és necessari modelitzar i utilitzar la tecnologia apropiada. Al final de la segona ensenyança, la modelització es limita a analitzar i fer servir models ja existents, mentre que l'ús de la tecnologia es limita a fer servir apropiadament aparells tecnològics i a crear sistemes tecnològics senzills.

Per al desenvolupament d'aquesta competència, és imprescindible fomentar actituds com l'interès per la ciència i la capacitat creativa, d'iniciativa i d'esperit crític a l'hora d'explorar el coneixement existent. També és necessari fomentar la resiliència mitjançant l'acceptació de l'error com a font de coneixement i l'autoestima davant les dificultats. Finalment, cal fomentar la responsabilitat en qüestions ambientals.

Competència 4: Competència digital

Aquesta competència es refereix a la utilització segura de les TIC (tecnologies de la informació i la comunicació) i les TAC (tecnologies de l'aprenentatge i del coneixement) per obtenir, emmagatzemar, produir, presentar i intercanviar informació, així com per comunicar i participar en xarxes de col·laboració via Internet. La competència implica tres dimensions. Primer, comporta una alfabetització informàtica; és a dir, una comprensió del funcionament de les tecnologies: PC, programaris, càmeres digitals, telèfons mòbils, cercadors en xarxa, etc. Segon, implica una alfabetització informacional; és a dir, l'obtenció, la comprensió i la gestió de la informació i l'ús de les eines digitals que permeten accedir-hi. Tercer, suposa una alfabetització audiovisual; és a dir, un enriquiment dels mateixos aprenentatges amb la incorporació de mitjans tecnològics.

El desenvolupament de la competència digital es manifesta a través d'accions concretes de l'estudiant, com l'ús de les tecnologies, o sigui, d'objectes, de vocabulari, de procediments i de tècniques. L'estudiant també explora funcions noves i reconeix, en un context digital nou, el que ja sap fer en un context digital conegut. Així mateix, s'observen accions a l'hora d'emprar les TIC i les TAC, ja sigui quan explora com se soluciona una tasca, quan decideix quina és la tecnologia apropiada per resoldre problemes concrets i, finalment, quan aplica estratègies conegudes o creatives per a la resolució d'incerteses.

La competència digital necessita que l'alumne conegui la naturalesa, el rol i les possibilitats de les TIC i de les TAC en la seva vida diària, en la societat i en la seva vida escolar. Cal que es familiaritzi amb eficàcia amb les funcions principals de les eines disponibles per tractar dades i per emmagatzemar i gestionar informació i les utilitzi. En aquest sentit, és imprescindible que discrimini les informacions a partir dels criteris de validesa i de fiabilitat. A més, cal que actuï segons les possibilitats de la comunicació digital i d'Internet evitant els riscos potencials de l'ús de la tecnologia i aplicant sempre els principis jurídics i ètics lligats a l'ús de les tecnologies.

La competència digital té una doble finalitat. D'una banda, assegurar el desenvolupament de les capacitats digitals al llarg de l'escolarització. D'altra banda, assegurar que l'estudiant disposa d'estratègies per continuar desenvolupant la competència al llarg de la vida. Ambdós finalitats convergeixen en el fet que l'estudiant justifiqui el propi pensament crític, expressi la pròpia creativitat i innovi mitjançant l'ús de les TIC i de les TAC. Per aquest motiu, cal fomentar la capacitat d'accedir als serveis d'Internet, per cercar-los i usar-los. Alhora, cal fomentar en l'estudiant la capacitat d'usar la informació de manera crítica i sistemàtica, avaluant-ne la pertinença, diferenciant entre el que és real i el que és virtual, i establint vincles entre virtualitat i realitat. Finalment, és

imprescindible fomentar la capacitat de produir informació complexa i compartir-la mitjançant les tecnologies.

El desenvolupament de les capacitats s'acompanya del foment d'actituds com la responsabilitat, l'interès i el compromís. La responsabilitat es manifesta a través d'una actitud crítica i reflexiva vers la informació disponible. L'interès es posa de manifest a través de la recerca de noves tecnologies (programaris i instruments tecnològics) que contribueixin a la resolució eficaç de problemes. El compromís s'objectiva a través del respecte pel codi ètic d'Internet i la participació en comunitats i xarxes amb finalitats culturals, socials i estudiantils.

Competència 5: Competència cultural i artística

Aquesta competència es refereix a l'expressió de les idees, les experiències, els sentiments i les emocions a través de la música, les arts escèniques, la literatura i les arts visuals de forma creativa i amb sensibilitat estètica. Aquesta expressió necessita una comprensió de la pluralitat implícita en la nostra cultura i la nostra forma de pensar i de veure el món.

Aquesta competència comprèn dos dimensions. La primera, la dimensió cultural de tipus humanístic, consisteix a conèixer i comprendre la nostra cultura i la nostra forma de pensar i de veure el món per construir la nostra identitat individual dins d'una societat complexa, establint un diàleg entre ella i el sentiment de pertinença o d'identificació amb la cultura andorrana. La segona dimensió, la dimensió artística, consisteix a saber representar la pròpia visió de la realitat i expressar les pròpies idees, experiències i emocions a través de la paraula (literatura), el cos (arts escèniques), el so (música), la imatge (arts visuals i plàstiques), amb tota mena de materials, suports i eines tecnològiques.

Es tracta, per tant, d'una competència que facilita no només percebre, representar, assimilar i enriquir-se amb diferents realitats i produccions del món de l'art, de la cultura i del pensament, sinó també expressar-se i comunicar-se.

El desenvolupament d'aquesta competència consisteix, en primer lloc, a conèixer i comprendre la cultura i la història d'Andorra i d'Europa. Segon, a adquirir recursos sobre els mecanismes particulars d'expressió que fan servir la música, les arts escèniques, la literatura i les arts visuals i plàstiques. Tercer, a comprendre el funcionament d'aquests mecanismes d'expressió. Aquesta comprensió significa, d'una banda, analitzar críticament manifestacions del patrimoni artístic andorrà i universal i, d'altra banda, imitar els mecanismes d'expressió utilitzats per altres artistes en les pròpies creacions. Aquests darrers dos aspectes són necessaris per desenvolupar en els alumnes la capacitat crítica i creativa. I quart, a apropiat-se del funcionament dels mecanismes d'expressió de les arts esmentats anteriorment i posar-los en pràctica per expressar-se. Gràcies al desenvolupament d'aquesta competència, l'alumne té una experiència de l'obra, personal i particular, que el capacita per apreciar-la i gaudir-ne.

Competència 6: Competència d'aprendre a aprendre

La competència d'aprendre a aprendre es refereix a la capacitat de conduir el procés d'aprenentatge amb la finalitat de desenvolupar les pròpies potencialitats i el talent, i afavorint el desenvolupament al màxim de les pròpies possibilitats. Aquesta conducció del procés d'aprenentatge implica, d'una banda, esdevenir conscient dels propis coneixements i del que cal o es vol aprendre i, d'altra banda, saber com s'aprèn i com es gestionen de forma eficaç els processos d'aprenentatge.

Esdevenir conscient dels propis coneixements, del que cal aprendre i, sobretot, del que es vol aprendre comporta un procés reflexiu que contribueix a afermar i a estructurar la identitat personal, social o cultural. Aquest procés reflexiu també ajuda la persona a reconèixer les pròpies capacitats intel·lectuals, emocionals i físiques.

Esdevenir conscient de com s'aprèn i com es gestionen de forma eficaç els processos d'aprenentatge permet organitzar, dirigir i avaluar amb propietat el procés d'aprenentatge; fixar els objectius de manera que siguin assolibles i realitzables; identificar la manera més òptima per aconseguir-los, i gestionar el temps amb eficàcia. Cal entendre l'eficàcia en la gestió d'aquests processos d'aprenentatge com la identificació i l'adopció dels mètodes i les tècniques que li són més beneficiosos en cada cas.

El desenvolupament de la competència d'aprendre a aprendre comporta, de manera paral·lela, aprendre a motivar-se i guanyar confiança en si mateix; encaixar els errors, aprendre'n i afrontar l'adversitat per sortir-ne amb més força; assolir cada cop més eficàcia i autonomia en el procés d'aprendre a aprendre, i saber demanar suport quan sigui necessari.

El desenvolupament d'aquesta competència també afavoreix el desenvolupament del pensament creatiu, de la curiositat de fer-se preguntes, d'identificar i de plantejar una diversitat de respostes possibles davant una mateixa situació o problema, de prendre decisions de manera racional i crítica, utilitzant diverses estratègies i metodologies, i amb la informació de què es disposi.

Competència 7: Competència d'autonomia personal i d'emprenedoria

El desenvolupament d'aquesta competència implica que l'estudiant, com a individu que forma part d'una societat en constant evolució, és capaç d'adaptar-se als canvis nombrosos i ràpids del nostre context global i d'emprendre projectes personals o professionals.

L'alumne ha d'haver adquirit elements i pautes que li permetin construir-se un futur i dur a terme autònomament projectes personals o professionals que li permetran realitzar-se com a persona, com també, a partir del coneixement de l'entorn laboral i socioeconòmic, inserir-se en la societat i en el mercat laboral.

Per desenvolupar aquesta competència, l'alumne necessita construir-se una identitat personal que li permeti fer créixer l'autoestima i la confiança en ell mateix. Segons la pròpia personalitat, actua i tria amb coneixement de causa,

sabent el que vol i per a què lluita. També genera idees noves i raona amb lògica, cosa que li permet abordar projectes personals i professionals, i acceptar prendre riscos necessaris, aprofitant les ocasions que se li presenten.

A la vegada, és capaç de reconduir un projecte amb resiliència i a partir de l'acceptació d'errors. Finalment, l'estudiant demostra que té les eines per jutjar i prendre decisions sobre les situacions que li arribaran al llarg de la vida, tant en l'àmbit personal com professional.

D'altra banda, per aconseguir fixar-se i dur a terme reptes personals i professionals, és necessari que l'estudiant disposi d'unes certes actituds, com la motivació per engegar qualsevol projecte, la responsabilitat, l'autocrítica i la resiliència per reconduir un projecte al llarg de la vida, la perseverança, la creativitat i l'optimisme, que li permetin dur a terme els seus objectius. També estableix els seus propis valors i les conseqüències dels seus actes per emmarcar les seves decisions en uns principis ètics, i en pren consciència.

El coneixement de les seves pròpies habilitats personals condueix l'estudiant al desenvolupament del seu potencial i de la seva autonomia dins el marc dels seus valors, cosa que li permetrà emprendre accions personals i professionals en la constant evolució econòmica i social en la qual la societat andorrana està immersa.

Annex II. Formulari de demanda d'exempció curricular

Govern d'Andorra

Demanda de mesures educatives extraordinàries

1. Dades de l'alumne

Nom i cognoms:

Data de naixement:

Centre:

Cicle:

Curs:

- Exempció curricular:

2. Justificació

3. Validació

☐

Validat pendent de lliurar PTI

☐

No validat

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. Data i signatura

Lloc i data:

Signatura de l'inspector/a de referència del centre

Annex III. Certificat de qualificacions amb traducció numèrica

M, director/a encarregat/ada del Departament de l'Escola Andorrana, del ministeri encarregat de l'educació del Govern d'Andorra,

CERTIFICO:

Que l'alumne Y ha estat escolaritzat a l'Escola Andorrana de segona ensenyança d'X.

Que, durant el curs escolar 20XX/20XX, ha cursat Z curs de T cicle, i que les valoracions del desenvolupament de les competències obtingudes en les avaluacions al final del curs escolar són les següents:

			T Cicle		
			Z Curs		
			Qualificacions obtingudes		
Àrees	Competències	Qualificació màxima possible	Competència	Nota numèrica d'àrea (NNA)	Traducció numèrica
	C1	A			
	C	A			
	C1	A			
	C	A			
	C	A			
	C1	A			
	C	A			
	C	A			
	C1	A			
	C	A			
	C	A			
	C1	A			
	C	A			
	C	A			
	C1	A			
	C	A			
	C	A			
	C1	A			
	C	A			
	C	A			
Nota numèrica global (NNG)					

Escala de qualificació

- A: competència desenvolupada totalment
- B: competència desenvolupada globalment
- C: competència desenvolupada amb dificultats
- D: competència no desenvolupada

NA: competència no avaluada per absència no justificada o frau

Traducció numèrica amb intervals de qualificació

A: 10-8,34

B: 8,33-6,68

C: 6,67-5

D: < 5

NA: no es té en compte aquesta qualificació

En el model d'avaluació basat en el desenvolupament de competències, les escoles del sistema educatiu andorrà no efectuen una classificació dels alumnes en el grup classe segons les qualificacions obtingudes.

* El nivell educatiu de segona ensenyança del sistema educatiu andorrà es compon de dos cicles de dos cursos escolars cadascun (per a alumnes d'edats compreses entre 12 i 14 anys i 14 i 16 anys).

I, perquè consti i tingui els efectes que corresponguin, signo aquest certificat a petició de la persona interessada.

Sant Julià de Lòria, d' del 20XX

BOPAButlletí Oficial del
Principat d'Andorra**Annex IV. Taula de conversió de les notes numèriques al sistema de qualificació regulat en aquest decret.**

Interval de qualificació numèrica	Qualificació de la competència
10 - 8,34	A
8,33 - 6,68	B
6,67 - 5	C
<5	D

Annex V. Taula de correspondència entre les assignatures del model anterior d'obtenció del títol de graduat en segona ensenyança per a candidats lliures amb les proves de les competències del model regulat en aquest decret.

Proves de les assignatures	Proves de les competències del programa de segona ensenyança
Llengua catalana escrita	Competències del programa de llengua catalana relatives a la producció i comprensió escrites
Llengua catalana oral	Competències del programa de llengua catalana relatives a la producció i comprensió orals
Llengua castellana escrita	Competències del programa de llengua castellana relatives a la producció i comprensió escrites
Llengua castellana oral	Competències del programa de llengua castellana relatives a la producció i comprensió orals
Llengua francesa escrita	Competències del programa de llengua francesa relatives a la producció i comprensió escrites
Llengua francesa oral	Competències del programa de llengua francesa relatives a la producció i comprensió orals
Matemàtiques	Competències del programa de matemàtiques
Ciències físiques i de la natura	Competències del programa de ciències físiques i de la natura
Ciències socials	Competències del programa de ciències socials
Informàtica	Competències del programa de tecnologia

La qualificació obtinguda en cada assignatura s'aplica a cadascuna de les competències de l'àrea corresponent dels programes de segona ensenyança.